

Työ- ja elinkeinoministeriö
Lausuntopalvelu

Viite: VN/1587/2022

Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta laiksi yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annetun lain muuttamisesta (kuudes kierros)

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt lausuntoa yritysten kustannustukea koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta. Kaupan liitto ry (jatkossa Kaupan liitto) kiittää lausuntopyyntöä ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Kustannustuen osalta laki vastaisi pääosin voimassa olevan, kustannustuen viidettä kierrosta koskevan, lain (1062/2021, HE 207/2021) sisältöä kuitenkin siten, että tuki kohdistuisi myöhempään tukikauteen ja vertailukausi olisi määritelty uudelleen. Kustannustuki olisi ensisijaisesti tarkoitettu matkailu- ja ravintola-alan sekä tapahtuma-alan yrityksille, mutta kustannustukea voi niin ikään hakea yritys, jonka toimintaan tai merkittävään osaan asiakaskunnasta on kohdistunut rajoituksia. Valtiokonttorin kustannustuen viidennen hakukierroksen tilastotietojen mukaan tukea on tuen rajatusta kohdentamisesta huolimatta myönnetty kaupan alan yrityksille.

Omikron virusvariantin leviämisen johdosta asetetut voimakkaat rajoitustoimet ovat vaikuttaneet lukuisten kaupan alan yritysten liiketoimintaan ja näiden asiakaskuntaan. Kaupan liitto toteaa, että toimialla on edelleen tarvetta kustannustuelle ja on tärkeää, että kaupan alan yritykset ovat kustannustuen kuudennen hakukierroksen piirissä.

Kaupan liitto korostaa, että kaupan alan yritysten asiakaskuntaan on voimakkaasti kohdistunut hallituksen antama etätyösuositus, joka on käytännössä julkisen sektorin osalta tarkoittanut etätyöpakkoa niissä työtehtävissä, joissa etätyö on ollut mahdollista. Myös yksityisellä sektorilla etätyösuositusta on noudatettu laajasti. Etätyösuositus on rajoitustoimi, jolla käytännössä rajoitetaan liikkumista ja asiakasmääriä. Etätyösuosituksen lisäksi kaupan alan yritysten asiakaskuntaan ovat vaikuttaneet rajaliikennettä ja ravintoloita koskevat rajoitukset sekä tapahtumia koskevat kokoontumisrajoitukset. Kustannustukilaissa pandemiaan liittyvät viranomaissuositukset tulisi sisällyttää tuen saannin kriteereihin, sillä niiden vaikutukset ovat yritystoiminnalle olleet merkittävät.

Lakiluonnoksessa esitetään tuen vertailukauden siirtämistä pandemiaa edeltävältä ajankajalta pandemiakaudelle sekä tukikauden ajankohdasta poikkeaville kuukausille. Kaupan liitto korostaa, että osalla toimialan yrityksistä toiminta on sesonkiluonteista ja yleisesti ottaen vähittäiskaupassa joulukaupan johdosta joulukuun myynti poikkeaa voimakkaasti

3.2.2022

muista kuukausista. Kaupan liitto ei pidä vertailukauden ajankohdan poikkeamista tuki-kuukausien ajankohdasta kannatettavana eikä perusteltuna. Arviomme mukaan esitetty vertailuajankohta voi johtaa tukeen oikeutettujen yritysten näkökulmasta kohtuuttomiin tilanteisiin.

Lakiluonnoksen 5 e §:ssä ehdotettu liikevaihtorajan laskeminen 30 prosentista 20 prosenttiin sekä laskentakaavan omavastuuosuuden madaltaminen 30 prosentista 20 prosenttiin ovat kannatettavia.

Kaupan liitto korostaa, että sekä kustannustuen viidennen hakukierroksen viestinnästä että lausunnolla olevasta hallituksen esityksestä kaupan alan yrityksille ja yrittäjille on mahdollista syntyä virheellisesti kuva, etteivät nämä voisi edes teoriassa olla tukikelpoisia. Tästä johtuen lain perusteluista ja kustannustuen kuudenteen hakukierrokseen liittyvästä viranomaisviestinnästä ei saisi syntyä harhaanjohtavaa käsitystä millekään osapuolelle.

Kunnioitavasti

KAUPAN LIITTO RY

Mari Kiviniemi
Toimitusjohtaja

Simo Hiilamo
Edunvalvontajohtaja